

**Analiza stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie Gminy Rajcza
za 2021 r.**

Rajcza, kwiecień 2022 r.

Spis treści

I. Wstęp	4
1. Cel sporządzenia analizy	4
2. Podstawa prawna sporządzenia analizy	4
3. Akty prawne z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	5
 II. Ogólna charakterystyka Gminy Rajcza	
1. Liczba mieszkańców	6
2. Liczba osób ujętych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	6
3. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych	7
 III. Ocena możliwości technicznych oraz organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.	
1. Zasady odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	7
2. Możliwość przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przenoszonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych	10
3. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi	10
4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy	10

IV.	Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	14
V.	Podsumowanie	16

I. WSTĘP

1. Cel sporządzenia analizy

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rajcza za rok 2021, sporządzona została w celu weryfikacji możliwości technicznych oraz organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w tym:

- przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne i przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- potrzeb inwestycyjnych związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- kosztów związanych z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem oraz unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki a także nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- liczby mieszkańców w 2021 roku;
- liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy z przedsiębiorcą świadczącym usługi odbioru odpadów;
- ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na obszarze gminy;
- ilości niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

2. Podstawa Prawna sporządzenia analizy

W oparciu o art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (Dz. U. 2021 r. poz. 888 zm.), jednym z zadań gminy jest opracowanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w

celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z art. 9tb w/w ustawy analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi, sporządza się na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych a także innych dostępnych danych mających wpływ na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

3. Akty prawne z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

System gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gminy Rajcza w roku 2021 funkcjonował w oparciu o następujące podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888 zm.);
- Uchwała Nr XXIX/178/2020 Rady Gminy Rajcza z dnia 30 listopada 2020 r., w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty;
- Uchwała nr XXIX/179/2020 Rady Gminy Rajcza z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbieranymi z nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- Uchwała Nr XX/125/2020 Rady Gminy Rajcza z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi posiadającymi kompostownik przydomowy;
- Uchwała Nr XX/126/2020 Rady Gminy Rajcza z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych

i nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

- Uchwała Nr XXXI/168/16 Rady Gminy Rajcza z dnia 2 grudnia 2016 r., w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Rajcza nr XXIX/156/16 z dnia 4 listopada 2016 r., w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Uchwała Nr XXIX/156/16 Rady Gminy Rajcza z dnia 4 listopada 2016 r., w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Uchwała Nr IX/60/2019 Rady Gminy Rajcza z dnia 26 czerwca 2019 r., w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Rajcza,
- Uchwała Nr IX/59/2019 Rady Gminy Rajcza z dnia 26 czerwca 2019 r., w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczeń usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY RAJCZA

1. Liczba mieszkańców

Obszar Gminy Rajcza obejmuje 6 miejscowości: Rajczę, Rycerkę Dolną, Rycerkę Górną, Sól, Sól – Kiczorę oraz Zwardoń. Według danych z ewidencji ludności liczba osób zameldowanych na dzień 31 grudnia 2021 r., wynosiła 8 398.

2. Liczba osób ujętych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Liczba mieszkańców w roku 2021 wyniosła 8 398, z kolei liczba osób objętych deklaracjami wynosiła 7 156. Należy zaznaczyć, że liczba osób zamieszkujących teren gminy nie jest stała i każdego miesiąca ulega zmianie. Różnica pomiędzy ilością osób

zameldowanych, a zgłoszonych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynika m.in. z migracji mieszkańców poza obszar Gminy w celach zarobkowych oraz edukacyjnych. Z tego względu na bieżąco są prowadzone działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach.

3. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych.

Urząd Gminy w Rajczy przed wszczęciem postępowania wzywa właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy celem złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi bądź złożenia stosownych wyjaśnień. Na większość wezwań właściciele nieruchomości odpowiadają. W związku z powyższym w roku 2021 zgodnie z art. 60 ustawy wydano 1 decyzję umarzającą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2021 r.

III. OCENA MOŻLIWOŚCI TECHNICZNYCH ORAZ ORGANIZACYJNYCH GMINY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. Zasady odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu i porządku w gminach (Dz. U. 2021 r. poz. 888 zm.) nałożono na gminę obowiązek zorganizowania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Natomiast właściciele nieruchomości są zobligowani do złożenia deklaracji o wysokości opłaty, z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz do ponoszenia opłat na rzecz gminy, na terenie, której położone są ich nieruchomości. Odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz nie zamieszkałych z terenu Gminy Rajcza w 2021 roku realizowany był przez Zakład Usług Komunalnych w Rajczy

zlokalizowany w Rycerze Dolnej 96 A. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych świadczył usługi od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00, gdzie właściciele nieruchomości mogą również bezpłatnie oddać zebrane w sposób selektywny odpady takie jak: papier, szkło, tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielomateriałowe, popiół i żużel oraz odpady wielkogabarytowe, w przypadku gdy pozbycie się ich jest konieczne poza harmonogramem odbioru z nieruchomości. Ponadto od pierwszej niedzieli czerwca 2021 r. do ostatniej niedzieli września 2021 r., właściciele nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, mogli dostarczyć odpady komunalne w godzinach od 15:00 do 20:00.

Selektywna zbiórka polegała na gromadzeniu odpadów przez właścicieli nieruchomości w określonych frakcjach, ułatwiając tym dalsze przetwarzanie odpadów. Odpady odbierane były zgodnie z dostarczonym mieszkańcom harmonogramem.

Tab. 1. Opłaty obowiązujące właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Rajcza w roku 2020.

Lp.	Określenie nieruchomości	Odpady zbierane selektywnie (odpady segregowane)		Opłata podwyższona za brak selektywnej Zbiórki (odpady niesegregowane)
		Stawka z ulgą na kompostownik [zł. miesięcznie od jednego mieszkańca]	Stawka podstawowa [zł. miesięcznie od jednego mieszkańca]	Stawka podwyższona [zł. miesięcznie od jednego mieszkańca]
1	Nieruchomość zamieszkała	22	24	48

2	Nieruchomość, na której nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne	Nie dotyczy	worek o pojemności 120 litrów -18,19 zł,	worek o pojemności 120 litrów -36,38 zł
3	Nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywane przez część roku	Nie dotyczy	Stawka ryczałtowa 181,90 zł	Stawka ryczałtowa 545,70 zł

W przypadku nieruchomości, na których powstają odpady komunalne takich jak np. firmy, lokale użytkowe, przedsiębiorstwa, jednostki administracji publicznej, odbiór odpadów komunalnych odbywa się poprzez zawarcie indywidualnej umowy pomiędzy właścicielem nieruchomości, a przedsiębiorcą, świadczącym usługi odbioru odpadów komunalnych, wpisanym do Rejestru Działalności Regulowanej.

Od 1 lipca 2020 r., osoby, które segregowały odpady miały możliwość uzyskania ulgi w wysokości 2,00 zł od mieszkańca miesięcznie za posiadanie kompostownika i kompostowania w nim bioodpadów. Stawka opłaty z ulgą wynosiła 22 zł/osobę miesięcznie. Stawka bez ulgi wynosiła 24 zł/osobę miesięcznie. Opłata miesięczna zależna jest oczywiście od ilości osób zamieszkujących nieruchomość i wylicza się ją jako iloczyn ilości osób i stawki opłaty.

Posiadanie przydomowego kompostownika zgłasza się poprzez wypełnienie nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i dostarczenie jej do Urzędu Gminy w Rajczy osobiście, pocztą lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej przy wykorzystaniu Elektronicznej Platformy Usług Administracji

Publicznej (ePUAP). Na koniec roku 2021 1656 nieruchomości zgłosiło posiadanie kompostownika i chęć kompostowania w nim bioodpadów.

2. Możliwość przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przenoszonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy Rajcza nie ma możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne i przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno – biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zbierane są przez Zakład Usług Komunalny w Rajczy a następnie przekazywane są do zakładu gospodarki odpadami komunalnymi Spółki z o. o. BESKID ŻYWIEC.

3. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Jedną z najpilniejszych potrzeb jest zakup śmieciarki. Sprzęt którym dysponuje Zakład Usług Komunalnych jest już bardzo wyeksploatowany i często ulega awariom.

Planowana jest również rozbudowa PSZOK-u w Rycerka Dolna 96A – przebudowa placów przyjęcia odpadów, budowa boksów magazynowych na odpady segregowane, w tym zużyte baterie, akumulatory, farby, żarówki itp.

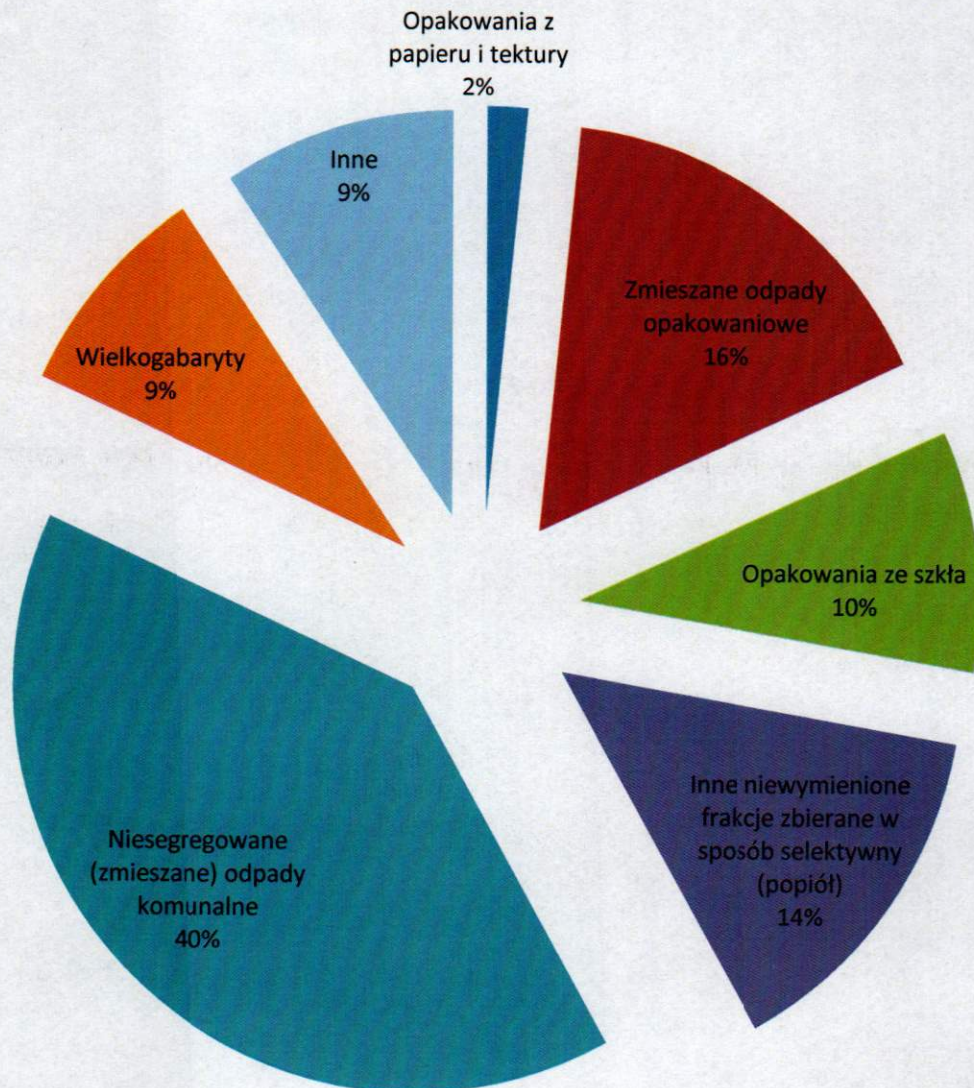
4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy

- Informacja o odebranych od właścicieli nieruchomości i zebranych w PSZOK odpadach komunalnych:

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	894,193
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	32,78
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	195,02
20 01 39	Tworzywa sztuczne	3,417
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	316,76
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	369,35
15 01 07	Opakowania ze szkła	215,70
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	38,10
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,42
17 01 02	Gruz ceglany	35,74
17 03 80	Odpadowa papa	4,90
20 01 01	Papier i tektura	1,945
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	15,70
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne składniki	15,714
20 01 39	Tworzywa sztuczne	3,417
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	3,26
20 02 02	Gleba i ziemia w tym kamienie	35,68
16 01 03	Zużyte opony	17,16
SUMA		2 238,78

Ilość odebranych odpadów poszczególnych frakcji w %

- Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w tonach wyniosła: 2 238,78 Mg ;
- Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniosła: 2 169,34 Mg;
- Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniosła: 69,44 Mg.

- Informacja o masie odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi z odpadów odebranych i zebranych z terenu gminy:

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	37,3408
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	52,6134
15 01 04	Opakowania z metali	16,117
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	6,422
15 01 07	Opakowania ze szkła	229,875
19 12 01	Papier i tektura	11,09
19 12 02	Metale żelazne	9,247
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	3,26
SUMA		365,9652

– Łączna masa odpadów w tonach wyniosła: 365,9652 Mg;

Odpady przygotowane do ponownego użycia i poddane recyklingowi to również odpady biodegradowalne kompostowane w przydomowych kompostownikach przez właścicieli nieruchomości. W zebranych ankietach dotyczących zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, składanych przez właścicieli nieruchomości, mieszkańcy szacowali średnią roczną ilość odpadów ulegających biodegradacji zagospodarowanych we własnym zakresie poprzez kompostowanie lub skarmianie zwierząt. Zebrano 100 ankiet z których w przeliczeniu na jednego mieszkańca oszacowano średnio 58 kg bioodpadów rocznie.

A więc łączna masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi z przydomowymi kompostownikami w tonach wyniosła: 679,5181 Mg.

Osiągnięty przez Gminę Rajcza poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych za rok 2020 wyniósł 27,96 %.

IV. KOSZTY PONIESIONE Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH W PODZIALE NA WPŁYWY, WYDATKI I NADWYŻKI Z OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Zgodnie z Ustawą gminny system gospodarki odpadami komunalnymi oparty jest na zasadzie samobilansowania systemu. Oznacza to, że uiszczane przez właścicieli nieruchomości opłaty powinny w całości pokryć koszty związane z funkcjonowaniem systemu. W konsekwencji na systemie gospodarki odpadami komunalnymi gmina Rajcza nie może zarabiać a wszystkie pozyskane środki może wydatkować na:

- odbieranie, zbieranie, transport, odzysk oraz unieszkodliwianie odpadów komunalnych;
- tworzenie oraz utrzymywanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- administracyjnej obsługi tego systemu;
- prowadzeniem ekologicznej edukacji z zakresu prawidłowego funkcjonowania z odpadami komunalnymi.

Koszty związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w okresie od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2021 r., wyniosły 2 138 304,23 zł, które Gmina poniosła z środków własnych czyli opłaty pobieranej w ramach złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Należy uwzględnić tutaj min:

- wynagrodzenia 51 025,00 zł;
- Praca ZUK + koszty składowania na wysypisku Beskid 2 079 245,10 zł (w tym np. porozumienie z Zakładem Usług Komunalnych, składowanie na wysypisku Beskid, przesyłki, wielkogabaryty)

Wpływy uzyskane z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowiły kwotę 2 069 458,64 zł.

Zaległości na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiły 193 168,60 zł i są to zaległości z ostatnich 5 lat.

Porównanie kosztów poniesionych w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Rajcza w latach 2015 – 2021 przedstawiono na wykresie poniżej:

V. PODSUMOWANIE

W roku 2021 system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rajcza działał prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz oparty był o akty normatywne różnego szczebla.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, wszystkie opłaty związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, należy pokrywać ze środków uzyskanych z opłat od właścicieli nieruchomości, na których powstają odpady.

Wysokość opłat za wywóz odpadów określają uchwały rad gmin sporządzane w oparciu o maksymalne stawki podane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Właściciele nieruchomości położonych na terenie gminy Rajcza uiszczali opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na podstawie złożonych deklaracji.

W budżecie Gminy Rajcza wpływy z opłat od mieszkańców w roku 2021 nie gwarantowały całkowitego pokrycia kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (odbioru, przeładunku, transportu oraz zagospodarowania odpadów, prowadzenia PSZOKu, administracji, a także edukacji ekologicznej). Główną przyczyną podwyżki opłaty za odpady był wzrost cen składowania odpadów na wysypisku. Do wzrostu kosztów należy zaliczyć także inflację, wzrost cen za prąd i paliwo.

Ustawodawca zaproponował rozwiązania mające na celu ograniczenie wzrostu cen za przetwarzanie odpadów komunalnych oraz zwolnienia w części z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, którzy posiadają przydomowe kompostowniki, w których zagospodarowują bioodpady. Zatem od lipca 2020 roku osoby, które nie oddawały bioodpadów ze względu na gromadzenie ich w kompostowniku, mogły ubiegać o taką ulgę w wysokości 2 zł od mieszkańca miesięcznie.

Ponadto dzięki dotacji otrzymanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach odebrano od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Rajcza 122,90 ton eternitu na kwotę 63 047,70 zł.

Zatwierdził

WÓJT
Zbigniew Paciorek
.....

Sporządziła:

Sabina Łajczak